

2019-02-25 UmU

Introduktion, rapport från skolverket

10.15–11.15 Det finska skolsystemet

Karin Stenman från Vilhelmina berättar om den kurs som hon har gått och om den veckan då hon besökte Finland och skolan Olari. [Presentation >>](#)

11.15–12 Svensskurserna på lärarutbildningen

Malin och Margita pratar om svensskurserna lärarutbildningen. Eleverna har idag krav på egen skrivförmåga. Universitetet behöver samarbeta med handledare i samband med VFU. Svårt att underkänna en student om handledaren godkänner. Visar på vad som ingår i kurserna i svenska.

[Presentation>>](#)

- [Bygga broar och öppna dörrar](#)
- [Språk i samspel](#)
- [Skrivboken](#)
- [Läsundervisningens grunder](#)
- [Processinriktad läs- och skrivundervisning](#)
- [Aktiv läskraft 4-6](#)
- [Aktiv läskraft f-3](#)
- [Datorplattor i tidiga skolan](#)

Kartläggningsmaterial i förskoleklass

Kerstin och Åsa berättar om implementeringsarbetet som är gjort i Skellefteå runt kartläggningsmaterialet.

[Skellefteås presentation>>](#)

[Umeås webbplats >>](#)

VR-projekt

Roz Ivanic

Skrivande på gymnasienivå hos elever med och utan en historia av lässvårigheter i grundskolan - Maria Levin

Skrivande som näring för demokratin - Eva Lindgren

Intensivläsning

I Umeå kommun har vi fått i uppdrag att kika vidare på Intensivundervisning.

Vi har intensivundervisning i alla årskurser - men det ser olika ut i klasserna.

Vad finns det för tidigare forskning?

Hur är lämpligast att arbeta med eleverna? Individuellt? Par? Grupp?

Vi har en projektplan, upplägg och engagerad nätverksgrupp - men inga pengar.

Lycksele - Intensivt i 6 veckor. 20 minuter avkodning per dag. Åtgärd i handlingsplan är just intensivläsning.

Skellefteå - Viktigt med systematiken.

Barn som får intensivläsning blir något bättre och kan hålla upp motivationen, men de som inte får blir sämre.

Nonsensord kan vara värdefull träning vid avkodning.

Digitalisering

Samtal om [Kommentarmaterial](#)

Var är vi i vår kommun?

I de flesta kommuner är följande gjort

- [Leda digitalisering](#)
- Digitaliseringsstrategi
- IT-pedagoger

2018-11-20

Var? Hotell Lappland, Lycksele

[Dagens presentation](#) >>

Introduktion, rapport från Skolverket, NCS:

- [Kartläggningsmaterial i förskoleklass](#): obligatoriskt från 2019. Hänger ihop med räkna-skriva-läsa-garantin. Befarar + ser indikation = kartläggning ska göras. Begreppen utreds och det ska skrivas in exempel i materialet.
- Läslyftet
 - 15 januari - 15 februari ansökningsperiod
 - Nya moduler har kommit och fler kommer: Utforska skriftspråket (fsk + förskoleklass), Tidig skrivundervisning (F-3), Tvåspråkig undervisning - teckenspråk och svenska (spec), Utvecklad skrivundervisning (gy). Kommande moduler: Muntlig kommunikation (F-9), Text i digital värld (4-gy). **OBS! Använd modulen Utforska skriftspråket i arbetet med implementering av kartläggningsmaterialet för förskoleklass.**
 - Presentation för vh (förskolan) i lärportalen
 - Digitala webbkurs för förskolan
- Läsfrämjande insatser Skolverket har fått i uppdrag att kontinuerligt och långsiktigt genomföra insatser för att stärka läslovet. Inte skolans uppdrag att ge läsläxa, kanske är det andra aktörer som har en viktig position i detta, som biblioteken. [Sida på Skolverkets hemsida](#) med inspiration och för att aktivera samarbete med olika aktörer. Fritidshemmet är en bra arena.
- Uppdrag fritidshem
 - Två webbkurser är under framtagande - Fritidshemmets uppdrag och Fritidshemmets undervisning

Uppdrag fritidshem: Två webbkurser är under framtagande, behov av kompetensutveckling. *Fritidshemmets uppdrag* publiceras november 2018, *Fritidshemmets undervisning* publiceras 15 februari 2019.

Fritidshemmet uppdrag innehåller följande delar:

- Det kompletterande och kompensatoriska uppdraget
- Undervisning i fritidshemmet
- Flerspråkighet som resurs
- Digitala verktyg i undervisningen

- Miljön som verktyg för lärande
- Lekens betydelse

Fritidshemmets undervisning innehåller följande delar:

- Undervisningens innehåll och olika arbetssätt
- Undervisning som främjar utforskande
- Språk- och kunskapsutvecklande förhållningssätt
- Lässtimulerande aktiviteter och miljöer
- Utmana normer och främja värden
- Skapande och estetiska uttrycksformer

○

- [Kvalitetsverkstaden](#)
 - Material som ska stärka huvudmän - processtöd för systematiskt kvalitetsarbete

Föreläsning: Dan Carlsson, it-pedagog

Språkstimulerande arbete i det digitala klassrummet – hur gör man?

[Dagens presentation](#)

Centralt innehåll i kursplaner – tyck till!

Skickar över länken till **den nya enkäten om centralt innehåll i kursplanerna**, hoppas ni kan hjälpa oss med att sprida informationen - viktigt att vi får kommentarer och synpunkter från så många lärare som möjligt och den här enkäten avser flera ämnen så sprid gärna detta till era kollegor!

<https://www.skolverket.se/undervisning/sa-arbetar-vi-med-att-forbatta-kurs--och-amnesplanerna#h-Lamnadinasympunkterpadetcentralainnehalletifleraamnenochkurser>

Lämna dina synpunkter på det centrala innehållet i flera ämnen och kurser.

Vi är särskilt intresserade av hur du ser på det centrala innehållet utifrån gällande timplaner eller kurspoäng. Vilka innehållspunkter lägger du mycket tid på, vilka är viktigare än andra, vilka uppfattar du som alltför abstrakta eller detaljerade?

Föreläsning: Ingela Söderström

Digitala böcker: begrepp, lagstiftning och olika slags produktioner

[Dagens presentation](#)

Begrepp:

SPSM använder e-bok som överordnat begrepp, i resten av samhället är digital bok det överordnade begreppet.

e-bok

e-ljudbok (bara ljud)

talbok: är till för vissa - talboks rättighet. Kan vara Daisy... men behöver inte vara det.

Antingen köper man de eller de som har läshinder får ta del av dessa gratis via MTM. Kan vara även tillfälligt, ex brutit handen... eller mer långvarigt. LEGIMUS - behövs inget intyg eller utredning utan lärarens profession kan avgöra. LEGIMUS kan vara svårt att använda med Chrome books.

ljudbok: är till för alla, stora utbudet på Inläsningstjänst

DAISY - kan vara talbok/ljudbok

SVA APP - bra till nyanlända

UGGLO - populära barnböcker

Boksamtal:

Digitalisering, multimodalitet och literacy

Samtal i grupper (förskola, F-3, 4-6 och 7-9).

http://prezi.com/jj0ed5h-lqj/?utm_campaign=share&utm_medium=copy&rc=ex0share

Kommande träff:

önskemål om tid: februari

- kommentarmaterial
- Karin Stenman
- Grundlärarutbildningen i svenska - vad gör vi där?
- Förskoleklassens kartläggningsmaterial/NP: resultat och analys, överföring

Behov i verksamheterna, fokus under nästa lå

- Nyanlända
- Bygga svenska
- Nyanlända med språklig sårbarhet
- Skrivande

- Läs litteratur och diskutera
- Språkutveckling i förskolan – hur jobbar vi där?

Träff 3 2017/18 2018-05-08

[Dagens presentation >>](#)

- [Språksprånget](#), fjärrundervisning/fjärrfortbildning, modularbete i fyra moment, handledarutbildning. En fundering... vem för de moderna språkens talan? Inget statsbidrag.
- Ny **SLS-utbildning** nästa år planeras. Om man inte gått, så passa på. Ansökan öppnar inom kort.
- **Statsbidrag för en likvärdig skola**: syftet är att stärka likvärdigheten och kunskapsutvecklingen i förskoleklass och grundskola. Man kan söka för i princip vad som helst som utvecklar verksamheten.
- **Läsa, skriva, räkna-garantin** – beslut tas 30 maj. Förskoleklassens kartläggningsmaterial kommer i juni, men beslutet i maj påverkar om det blir obligatoriskt eller ej. Implementering – er viktiga roll! Hur ska vi arbeta med förskoleklass och bedömningsstöd för att det ska ge goda resultat. Hur för man detta vidare till årskurs 1?
- Revidering av **Bedömningsstödet** för 1–3, 3 juli.
- Kulturrådet, 50 miljoner till litteratur i förskolor. Kan detta kompletteras med t.ex. Bokstart?
- [Stärka läslovet](#) – nytt uppdrag till Skolverket.
- NCS-konferens 8–9 oktober: *Perspektiv på språk*.

[Träffar läsåret 2018/19](#)

Träff 1, 12/9, Umeå.

Mellan träffarna: Inläsning: Digitalisering, multimodalitet och literacy, Edvardsson, Godhe och Magnusson

Träff 2, 20/11, Lycksele.

Språk-, läs- och skrivutvecklarnas arbete i Lycksele

Presentation >> Länk läggs in då vi fått presentationen

Christina och Sofia har uppdrag för hela kommunen. Viktigt att få igång ett gemensamt kvalitetsarbete i kommunen, så att inte skolor arbetar enbart på egen hand. Har visat resultaten i bedömningsstöd och ordkedjor. Detta visar vilka elever som kan få intensivläsning. Utifrån resultaten kan man då framföra förslag till insatser i handlingsplan.

Projekt i Övik: Utvecklingsplan för nyanlända

Presentation >> Länk läggs in då vi fått presentationen

Ulrica och Lena presenterar deras utvecklingsplan för nyanlända. Hur kan man arbeta med riktade insatser i grundskolan?

<http://www.kolladinskola.se/>

SVA-träffar en gång i månaden - en sva-lärare per skola/stadie. Detta för att förstärka det kollegiala lärandet, dela och tidsbesparande. Diskuterat bl.a digitalisering och bedömning utifrån Bygga svenska. Har delat upp utifrån vilken ålder de undervisar. Även läst in en bok - och dessa har betalats centralt.

Kartläggning steg 3... fungerar sådär i Öviks skolor. Lärarna får själva ta del av materialet. Behöver få igång fungerande rutiner.

[SKUA- språk och kunskapsutvecklande arbetssätt](#)

Tyvärr hittar vi inte länken till Skolverkets utbildning - ta kontakt med dem om intresse finns att gå den.

Bokstart, Jenny Lindmark

Arbetar mycket med fortbildning och projekt. Den nationella biblioteksstrategi - den presenterades idag. Utbildningsbibliotek från förskoleåldern. Om Bokstart, den nationella satsningen, [kan du läsa mer här](#).

Småprat, dvs Bokstarts-projekt i Västerbotten, [kan du hitta info om här](#). Observera att den webben kommer att förändras. Syftet är dock detsamma - att hålla informationen aktuell och att samverka kring våra uppdrag.

Kulturrådet har startat detta projekt - med fokus på små barns språkutveckling. Just nu finns det 40 miljoner att söka i bokstartsprojekt.

Tips på föreläsningar och litteratur

Barbro Bruce kommer till Umeå den 23 maj kl. 13-15 på Folkets Hus. [Läs mer och anmäl dig via denna länk](#), senast den 15/5.

SPSM - Digitala verktyg Anna-Eva Hallin på fm 20 september. Campus i Skellefteå. Ta del av [inbjudan och anmälan här >>](#)

<http://www.sprakforskning.se/forskningsbloggen/>

- [Väck Lëshungern](#)
- [Nyanlända elever i mitt klassrum](#)
- [Transspråkande i praktik och teori](#)
- [Att undervisa nyanlända](#)
- [Mötet med nyanlända](#)
- [Transspråkande](#)
- [Nyanlända interkulturalitet och flerspråkighet i klassrummet](#)

Digitala prov

- Nationella prov
 - [Nya bestämmelser >>](#)

- [Digitalisering Nationella prov >](#)

Boksamtal kring Språklig sårbarhet tillsammans med Ulrika Ivarsson

[Presentation >>](#)

2017-11-16 Lycksele

Tips från bl.a fokusområden:

- [Från vardagssnack till skolspråk >>](#) Kanske kan man kombinera det med Läslyftet ["Från vardagsspråk till ämnesspråk"](#)
- En Facebookgrupp som du gärna får vara med i "Språkutvecklare vbtn/övik"
- [Stödmaterial från SPSM om extra anpassningar >>](#)
- [Tillgänglighetsmaterial från SPSM](#)
- [Didaktorn: Piska för pojkar](#)
- [Läsare gör fler mål](#)
- Levla är ett stödmaterial med syfte att förstärka skolans tidiga och förebyggande insatser när elev och/eller skola hamnar i svårlösta situationer, fokus ligger på situationen och inte på eleven. Ordet "levla" kommer från datorspelsvärlden. Att "levla upp" innebär att man höjer sig en nivå i färdighet. [Levla >>](#)
- [Levla pdf >>](#)

Från NSC-konferensen

Therese berättar om [NCS höstkonferens](#) den 23 och 24 oktober.

[Presentation >>](#)

1. Mustafa Can "Det nya landet" Vem definierar svenskhet? Han känner själv att han erövrade sin svenskhet genom den klassiska svenska litteraturen.
2. Sara Lövestam - "Grejen med verb" berättar om grammatik på ett underhållande sätt.

Erica Eklöf - systematiskt kvalitetsarbete i praktiken

[Ericas presentation om systematiskt kvalitetsarbete i praktiken >>](#)

Hur kan man koppla ihop läslyftet med skolbibliotek/spec.ped/digitalisering?

Erica har ett uppdrag i att uppmärksamma och sprida forskning.

- Kommungemensamma rutiner: www.korta.nu/hstdsprak

Erica Eklöf - Bygga svenska

Ska vara ett stödmaterial.

[Ericas presentation om bygga svenska och referensgruppen>>](#)

- Obligatorisk förskoleklass - utveckla ett kartläggningssmaterial i förskoleklassen i språklig medvetenhet och matematiskt tänkande. Tarja Alatalo ansvarar troligtvis för detta.

[Skolverket; Bygga svenska - ett bedömningsstöd för nyanlända elevers språkutveckling](#)

Hur kan vi tänka när vi inför något nytt? En plan... där vi är lite snälla mot oss själva.

- **Initierar**
- **Implementerar**
- **Institutionalisera**

SVA-nätverk - 40 personer totalt. SVA- nätverk skapar trygghet, och är en förutsättning för att kunna arbeta strukturerat.

Rutssystem - bredvid varandra. Erika delar med sig av detta.

Kerstin Björklund - Två olika berättelser. Första året med Bedömningsstödet i Svenska

Kerstin berättar om Skellefteås arbete med utvärdering av bedömningsstödet

[Kerstins presentation >>](#)

Språklig sårbarhet i förskola och skola

En bok delas ut som Skolverket har betalat. Vi ska läsa den även i vårt nätverk i Umeå. Eventuellt kommer en träff med Ulrika Ivarsson, en av medförfattarna, att bokas in där vi kan samtala om boken. Vi läser boken och samtalar om den, med eller utan Ulrika, på vår träff i vår.

Nästa träff

Till nästa träff kommer Åsa att ta reda på mer runt skillnaden mellan pojkar och flickors måluppfyllelse beträffande nyanlända elever. Är det även i denna grupp flickor som har högre måluppfyllelse eller är det pojkarna?!

Datum för nästa träff återkommer Erika med framöver.